

Người quân tử là người kiên trì chính chính trong niềm tin của mình, kiên trì giữ vững tiết tháo, chí hướng không thay chuyển. Bởi vì lý tưởng của người quân tử đầy cao cả và xa rộng, họ dám dẫm đạp lên trách nhiệm và thậm chí duy trì bất công chân lý và chính nghĩa xã hội, họ dùng lòng nhân ái để kêu gọi càng nhiều người hãy theo họ mà quay trở về với con đường chân chính!

Đạo Khổng Tử

Trong thời kỳ Khổng Tử chu du khắp các nước Trung Hoa, lúc đi ngang qua đất nước Trần và Thái thì đoàn người của ông không còn lòng tin vào ông nữa. Để đi kiếm tiền hoàn cảnh khó khăn, ông vẫn người giữ hai cây đàn, ca hát, và soạn nhạc trong cuộc hành trình.

Học trò của ông, Tử Lộ, cảm thấy lo lắng, mời hỏi, “Thưa Thầy, Thầy vẫn ca hát ngay cả trong hoàn cảnh này. Đây có phải là mất lòng người trong cách cư xử với lễ nghĩa chăng?”

Khổng Tử không trả lời cho đến khi ông đàn xong một khúc nhạc. Sau đó ông nói, “Này Tử Lộ, đừng vì tình huống này, người quân tử đi đâu cũng âm nhạc là để lo lắng lòng kiêu hãnh của chính mình, trong khi kẻ tiểu nhân chỉ vì nhạc là để đi tìm sự vui sướng của chính họ. Người theo ta mà không theo sự hiểu của ta sao?”

Khổng Tử đưa cho Tử Lộ một tấm khiên và bảo anh ta múa vũ với cái khiên này. Sau khi múa ba lần, Tử Lộ lấy lại bình tĩnh.

Một học trò khác, Tử Cống, thưa rằng, “Con đang Đạo của Thầy đã đến đất nước gì rất cao, cho nên người trong thiên hạ không dám chê cười nữa. Thầy có thể hãy tiêu chuẩn của Thầy xử lý một chút được không?”

Khổng Tử đáp lại, “Tử Cống, một người nông phu giữ tay trống trống, người điu này không thể bảo đảm rằng anh ta sẽ có một vụ thu hoạch tốt. Một người thợ giữ và tiểu công nghệ, người không phải người nào cũng yêu thích sự phong phú của anh ta làm ra.

“Người quân tử học đạo nghĩa là hy vọng người trong thiên hạ có thể chịu theo các nguyên tắc chính đạo mà hành xử đúng đắn và vì đạo lý của Trời. Làm sao họ có thể học theo các tiêu chuẩn đạo nghĩa để làm vui lòng con người và thế giới? Nếu người hôm nay không thể đi theo chính đạo của người, thay vào đó chỉ quan tâm đến việc làm thế nào để cho thiên hạ thu nạp, là bởi vì chí hướng của người không rộng lớn và cao xa.”

Học trò khác của Khổng Tử, Nhan Hui, thưa rằng, “Đạo của Thầy đã đến đến tận chốn nhếch nhếch cao xa, cho nên có người không thể dung nạp được. Dù vậy, Thầy vẫn tận tâm tận lực thúc đẩy cho nó được thực hành, và dùng tấm lòng nhân đức để cứu bá tánh ra khỏi cảnh lầm lạc. Tuy rằng gặp phải trở ngại, khó khăn, và không vì chỉ có một ít người chấp nhận, Đạo của Thầy vẫn không ngừng xốt tẹt. Khả năng này chính là sự quý giá của chính đạo. Trong bất cứ hoàn cảnh nào vẫn kiên trì giữ vững chính đạo và không dao động. Điều này chỉ người quân tử mới có thể làm được.”

“Không tu dưỡng chính đạo, là sự hổ thẹn của chúng ta. Chúng ta truy tìm bá chính đạo rồi, nhưng mà sự ngu ngốc không chấp nhận, đó chính là sự hổ thẹn của bản thân.”

Khổng Tử vui vẻ nói :” Nhan Tử hiểu biết được chỗ này vậy là tốt lắm!”

Lúc đó, một cơn gió nhẹ mang theo hương thơm của hoa thược dược. Khổng Tử hít theo mùi thơm mà đi và tìm thấy một dãy hoa lan trong một hang núi thâm sâu. Những bông hoa trông thanh nhã, đoan trang và đẹp đẽ. Nó mọc lên ở một chỗ không người nào biết đến, những người hương thơm của nó tỏa ra rộng khắp.

Khổng Tử nói với các học trò rằng, “Hoa lan mọc lên trong thâm cốc. Nó không ngừng tỏa hương thơm của nó chỉ vì không có người nào nhận biết; trong bất cứ hoàn cảnh nào cũng không thay đổi hương thơm tự nhiên thanh tao của nó, giống như là sự chân chính trong sạch, kiên cường và tinh khiết thanh cao của người quân tử. Nó thật sự mang khí tiết của người quân tử chân chính!”

Sau đó, Khổng Tử cùng học sinh sáng tác bài thơ “*Lan Thao*” (có nghĩa là ‘Đưa vào tiệt thảo của hoa lan’) và dâng thơ cho vị vua mới bổn nhậm đi kèm. Tất cả học trò của ông đều cảm thấy phấn khởi.

Khố ng t giố ng ti p, “Hoàn c nh kh n đ n mà n ch a đ o lý cũng giố ng nh hành trình đi t l nh l o kh c nghi t t i khí h u m áp, sau khi tr i qua mùa đông kh c nghi t thì t t xuân m áp s đ n. Đ u này ch có b c h n đ c m i có th h u bi t đ c, nh ng ng i khác không h u rõ đ c.”

T C ng h i Th y, “Th a Th y, t i sao có nh ng ng i không h u rõ đ c?”

Khố ng T tr l i, “Nh ng ng i không có chí l n, thì ch nhìn nh ng gì tr c m t. Nh ng gì cá nhân h không nhìn th y đ c thì h không tin. Tuy nhiên nh ng ng i tu đ ng đ o đ c và đ m đ ng trách nhi m l n lao thì s không b hoàn c nh bên ngoài làm lung lay chí h ng, b i vì trong tâm c a h đã có đ o lý, cho nên có th nhìn xa trông r ng, v i trí tu sâu xa r ng m mà đem ngh ch c nh xoay tr thành hoàn c nh thu n t n cho mình.”

Các h c trò c a ông nghe xong, đ u c m th y tinh th n ph n ch n. Ngày hôm sau, Chu V ng bi t đ c tình tr ng nên phái ng i t i gi i c u. Hoàn c nh kh n đ n c a h đã đ c gi i tr .

Khố ng T lúc bình sinh làm b t c vi c gì, đ u kiên trì gi v ng nguyên t c, chí nguy n không thay đ i. Ông kh i x ng đ o lý, “*tuân theo đ o Tr i, gi v ng c ng th ng, và thi hành chính sách nhân t*”, và “*t n tâm t n l c làm vi c theo Thiên m nh*”.

Ng i quân t là ph i kiên trì ch c ch n trong ni m tin c a mình, kiên trì gi v ng ti t tháo, chí h ng không th lay chuy n. B i vì lý t ng c a ng i quân t đ y cao c và xa r ng, h dám đ m đ ng trách nhi m và s m nh duy trì b o v chân lý và chính nghĩa xã h i, h dùng lòng nhân ái đ kêu g i càng nhi u ng i h y t nh ng mà quay tr v v i con đ ng chân chính!